

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
Кафедра загальної і медичної психології

МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ТІЛЕСНО-ОРІЄНТОВАНА
ПСИХОЛОГІЯ»

Освітній рівень другий рівень вищої освіти - магістр
Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність 225 «Медична психологія»

Автори: викл. Жук О.В.

Затверджено на засіданні кафедри загальної і медичної психології

Протокол № 2 від «12» вересня 2024 року

Завідувач кафедри загальної
і медичної психології,
професор

Матяш М.М.

Тема № 1. **Поняття про тілесно-орієнтовану психологію. Історія розвитку тілесно-орієнтованої психології та психотерапії.**

(лекційне заняття – 2 години)

Мета: *Розкрити поняття про тілесно-орієнтовану психологію та проаналізувати історію розвитку тілесно-орієнтованої психології та психотерапії в світовій науці.*

План лекції:

1. Співвідношення тілесного і психічного, історія розвитку уявлень про взаємозв'язок психіки й тіла.
 2. Історія виникнення і становлення тілесно-орієнтованої психології та психотерапії.
 3. Феноменологічні підходи: вегетотерапія В.Райха, класифікація базових особистісних проблем за В. Баскаковим, метод М. Фельденкрайза.
 4. Динамічні підходи: класифікація проблемних патернів дихання за А. Виховські, уявлення про моторні поля за Д. Боаделла, біоенергетика О. Лоуена, бодинаміка Л. Марчер.
 5. Два основні підходи до аналізу психічно-тілесних співвідношень і розв'язання психологічних проблем у тілесно-орієнтованій психотерапії: робота з тілом мовою тіла і робота з тілом мовою свідомості.
 6. Ідеологія практичної психотерапії тілесно-орієнтованого підходу: предмет психотерапевтичної діяльності, механізми та критерії забезпечення ефективності психотерапії.
 7. Стратегія і тактика практичної психотерапії у тілесно-орієнтованій парадигмі.
- Ключові поняття:** уявлення про психіку, уявлення про тіло, предмет тілесно-орієнтованої психотерапії, механізми тілесно-орієнтованої психотерапії, критерії тілесно-орієнтованої психотерапії, тілесно-орієнтована парадигма.

Тема № 2. **Специфіка роботи з тілом мовою свідомості.**

(лекційне заняття – 2 години)

Мета: *Розкрити специфіку роботи з тілом людини через її свідомість.*

План лекції:

1. Робота з усвідомленням особистісних патернів на їхніх тілесних моделях.
2. Процес зміни особистісних патернів за рахунок трансформації їхніх тілесних моделей.
3. Сучасні досягнення по нейропластичності мозга (Дойдж Норман).
4. Основи психотерапевтичної роботи в межах біоенергетики А. Лоуена.
5. Аналіз психосоматичної медицини (Франс Александер).
6. Межі метода М. Фельденкрайза, метафоричний підхід до класифікації особистісних проблем.

Ключові поняття: тіло, свідомість, усвідомлення, патерн, тілесна модель, особистісна проблема, тілесний блок, тілесний затиск.

Тема № 3. Модель розвитку особистості в нормі і патології.

(лекційне заняття – 2 години)

Мета лекції: *Розкрити модель розвитку особистості в нормі і патології.*

План лекції:

1. Поняття про базові особистісні вміння.
2. Модель особистості у метафоричній роботі з тілом.
3. Уявлення про здорове особистісне функціонування.
4. Періодизації раннього розвитку людини.
5. Механізми виникнення особистісних порушень.
6. Загальні принципи метафоричної роботи з тілом.

Ключові поняття: поняття норми, поняття патології, поняття здоров'я, базові вміння, періодизація, особистісні порушення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

ОСНОВНА

1. Малкіна-Пих І. Практикум по тілесно-орієнтованій терапії. Навчальний посібник. 2023. 413 с.
2. Медична психологія : в 2-х т. Т. 1. Загальна медична психологія / [Г. Я. Пилягіна, О. О. Хаустова, О. С. Чабан та ін.] ; за ред. Г. Я. Пилягіної. – Вінниця : Нова Книга, 2020. – 288 с.
3. Психологія тілесності : навч.-метод. посіб. / Олександра Миколаївна Хлівна, Людмила Іванівна Магдисюк. – Луцьк : Вежа-Друк. – 2022. – 192 с
4. Основи психотерапії : навч. посіб / М. І. Мушкевич, С. Є. Чагарна ; за ред. М. І. Мушкевич. – Вид. 3-тє. – Луцьк : Вежа-Друк, 2017. – 420 с.

ДОДАТКОВА

5. Основи реабілітаційної психології: подолання наслідків кризи. Навчальний посібник. Том 3. – Київ, 2018. – 236 с.
6. Терлецька Л.Г. Тілесно - орієнтована психологія. – К., 2008
7. Терлецька Л.Г. Тілесно-орієнтований тренінг. Навчальний посібник. - К.: Видавничий Дім “Слово”, 2016. – 104 с.; 2-ге видання - К.: Видавничий Дім “Слово”, 2017